

3. Najazdy mongolskie

Zadanie 1.

Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zakreśl literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

1.	Prowadzona przez Mongołów produkcja żywności opierała się na regularnym wypalaniu nowych obszarów pod uprawy.	P	F
2.	Mongołowie zdecydowali się na podjęcie podbojów dopiero w momencie, gdy bogactwa naturalne ich krainy zostały wyczerpane.	P	F
3.	Temudżyn odziedziczył tytuł Czyngis-chana po swoim ojcu.	P	F

Zadanie 2.

Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj polecenia.

Zdarzyło się, że w r. 1187 po Wcieleniu Chrystusa Tatarzy wybrali króla, który w ich mowie nosił nazwę Czyngis-chan. Był to człek niepowszedni, wielkiej mądrości i wielkiego męstwa. Wiedźcie, że gdy został wybrany królem, wszyscy Tatarzy świata, którzy rozrzućeni byli po tych odległych ziemiach, przybywali doń i uznawali go za zwierzchnika. I sprawował rządy dobrze i szlachetnie, z taką sprawiedliwością i skromnością, jakby nie królem był, ale samym Bogiem, i wszyscy miłowali go i czcili. I cóż wam rzekę? [...] Gdy Czyngis-chan spostrzegł, że ma tak wielki naród, przysposobił łuki oraz inną broń i wyruszył na podbój innych ziem. I mówię wam, że w niedługim czasie zdobył osiem krajów. A stało się to tym łatwiej, że wówczas każda ziemia i prowincja rządzona była przez osobnego króla czy władcę, więc nie mogli nie będąc zjednoczeni oprzeć się takiej przemocy. Podbiwszy ludy, nie czynił im nic złego ani nie obrabowywał, lecz ustanawiał swego namiestnika i kilku starszych z podbitego ludu i w różnych miejscowościach osadzał swoich ludzi, zaś miejscowy lud zabierał z sobą na podbój dalszych narodów. [...] Zaś narody, widząc dobre rządy i wielkoduszność tego władcy, dobrowolnie mu się poddawały. Gdy Czyngis-chan zebrał takie mnóstwo ludów, że mogłyby całą ziemię pokryć, postanowił zdobyć większą część świata, a nawet cały świat.

Źródło: *Wiek V–XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 2003, s. 200–201.

a) Wymień cechy charakteru, które przypisuje Czyngis-chanowi autor przytoczonej relacji.

b) Podaj, jakie czynniki miały – według autora – sprzyjać poszerzaniu imperium Czyngis-chana.

c) Porównaj przytoczoną relację z informacjami z podręcznika i oceń jej wiarygodność.

Zadanie 3.

Zapoznaj się z miniaturą ukazującą bitwę pod Mohi, a następnie wyjaśnij, w jaki sposób jej autor przedstawił różnice pomiędzy siłami mongolskimi i europejskim rycerstwem.

Zadanie 4.

Wyjaśnij, dlaczego konnica mongolska odnosiła w XIII w. zwycięstwa nad europejskim rycerstwem.

Zadanie 5.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Do rozpadu imperium Mongołów przyczyniły się

A. regularne bunty podbitych ludów.	C. konflikty wśród potomków Czyngis-chana.
B. ciągłe najazdy sąsiednich potęg.	D. wojny religijne pomiędzy jego mieszkańcami.

Zadanie 6.

Uporządkuj w kolejności chronologicznej podane wydarzenia związane z podbojami Mongołów, wpisując odpowiednie litery w kratki na osi czasu.

A. śmierć Czyngis-chana	C. zajęcie Chin	E. bitwa pod Legnicą
B. bitwa nad Kalką	D. zniszczenie Kijowa	

Uporządkuj swoją wiedzę

Jaki tryb życia wiodli Mongołowie?

Kto zjednoczył plemiona mongolskie?

Jak nazywano części, na które podzielono imperium mongolskie po 1227 r.?

Ekspansja mongolska

Podboje w Azji

Jaki kraj Mongołowie podbili w pierwszej kolejności?

Jaki obszar Azji zajęli Mongołowie pod rządami Czyngis-chana?

Jaki rodzaj wojska stanowił podstawę mongolskiej armii?

Z jakiej postawy wobec wrogów zastępnęli Mongołowie?

Jakimi obowiązkami obciążono ludność podbitych ziem?

- _____
- _____

Inwazja na Europę

Jak nazywano Mongołów w Europie?

W którym roku doszło do bitwy nad rzeką Kałką?

Kogo pokonali w niej Mongołowie?

Kto poprowadził inwazję mongolską na Europę w 1235 r.?

Jakie ziemie w Europie podporządkowali sobie Mongołowie?

Jakie kraje najechali Mongołowie w 1241 r.?

- _____
- _____